

3. Uluslararası 4. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

11-13 OCAK 2023

*"Değişen Dünyada Toplum Sağlığının
Geleceği İçin Halk Sağlığı Hemşireliğine Yatırım"*

Bildiri Özetleri Kitabı

www.halkhemder2023.org

3. Uluslararası 4. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Değişen Dünyada Toplum Sağlığının
Geleceği İçin Halk Sağlığı Hemşireliğine Yatırım"

11-13 OCAK 2023

www.halkhemder2023.org

Değerli Meslektaşlarım;

Düzenleme kurulu adına sizleri 11-13 Ocak 2023 tarihlerinde çevrimiçi olarak gerçekleştirilecek olan "3. Uluslararası 4. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi"ne davet etmekten onur duymaktayım. Kongre ana teması "Değişen Dünyada Toplum Sağlığının Geleceği İçin Halk Sağlığı Hemşireliğine Yatırım" olarak belirlenmiştir. Ana tema doğrultusunda son yıllarda yaşanan küresel sağlık sorunlarının meydana getirdiği değişimlerin halk sağlığı hemşireliği hizmetlerinin geleceğine yansımalarının ele alınması amaçlanmıştır. Kongrede toplum sağlığının korunması ve sürdürülmesi için koruyucu sağlık hizmetlerinde halk sağlığı hemşiresinin yeri ve geleceği, halk sağlığı hemşireliğinde güncel konular ve 21.yüzyılda herkes için sağlık hedefine ulaşmada halk sağlığı hemşireliğinin değişen ve gelişen rolleri ele alınacaktır. Kongremizin paneller, konferanslar, sözlü ve poster bildiri sunumları ve çeşitli kurslardan oluşan zengin bilimsel ortamında deneyimlerin paylaşılması, sorunların ve çözüm önerilerinin tartışılması hedeflenmektedir.

Kongrenin bilimsel programında profesyonel katkıların paylaşılmasını ve Halk Sağlığı Hemşireliği Derneği'nin ortak sesinin ilgili tüm kişi ve kuruluşlara ulaşmasını diliyoruz. Kongreye katılımınız ve değerli görüşleriniz ile vereceğiniz destek Derneğimizi güçlendirecektir. 3. Uluslararası 4. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi'nde görüşmek dileğiyle.... Saygılar sunarım.

Prof. Dr. Sultan AYAZ ALKAYA
Kongre Başkanı

3. Uluslararası 4. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Değişen Dünyada Toplum Sağlığının
Geleceği İçin Halk Sağlığı Hemşireliğine Yatırım"

11-13 OCAK 2023

www.halkhemder2023.org

Kongre Başkanı

Prof. Dr. Sultan AYAZ ALKAYA

Kongre Sekreteryası

Doç. Dr. Ayşe ÇAL

Dr. Öğr. Üyesi Handan TERZİ

Arş. Gör. Ayşegül AKCA

Düzenleme Kurulu

Prof. Dr.
Sultan AYAZ ALKAYA

Doç. Dr.
Ayşe ÇAL

Dr. Öğr. Üyesi
Handan TERZİ

Dr. Öğr. Üyesi
Serpil ÖZDEMİR

Dr. Öğr. Üyesi
Duygu ÖZTAŞ

Arş. Gör.
Ayşegül AKCA

Bilim Uzmanı
Gamze Gülsüm KILIÇLI

Kongre Başkanı

Prof. Dr. Sultan AYAZ ALKAYA

Kongre Sekreteryası

Doç. Dr. Ayşe ÇAL
Dr. Öğr. Üyesi Handan TERZİ
Arş. Gör. Ayşegül AKCA

Kongre Düzenleme Kurulu

Prof. Dr. Sultan AYAZ ALKAYA
Doç. Dr. Ayşe ÇAL
Dr. Öğr. Üyesi Handan TERZİ
Dr. Öğr. Üyesi Serpil ÖZDEMİR
Dr. Öğr. Üyesi Duygu ÖZTAŞ
Arş. Gör. Ayşegül AKCA
Bilim Uzmanı Gamze Gülsüm KILIÇLI

3. Uluslararası 4. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Değişen Dünyada Toplum Sağlığının
Geleceği İçin Halk Sağlığı Hemşireliğine Yatırım"

11-13 OCAK 2023

www.halkhemder2023.org

Bilimsel Kurul

Prof. Dr. Belgin Akın
Prof. Dr. Melek Ardahan
Prof. Dr. Sultan Ayaz Alkaya
Prof. Dr. İlknur Aydın Avcı
Prof. Dr. Zuhale Bahar
Prof. Dr. Ayla Bayık Temel
Prof. Dr. Hatice Bebiş
Prof. Dr. Naile Bilgili
Prof. Dr. Cantürk Çapık
Prof. Dr. Ayşe Çevirme
Prof. Dr. Şafak Dağhan
Prof. Dr. Birsen Canan Demirbağ
Prof. Dr. Oya Nuran Emiroğlu
Prof. Dr. Semra Erdoğan
Prof. Dr. Ayşe Ergün
Prof. Dr. Saime Erol
Prof. Dr. Melek Nihal Esin
Prof. Dr. Sebahat Gözüm
Prof. Dr. Nuran Güler
Prof. Dr. Zeynep Güngörmüş
Prof. Dr. Rabia Hacıhasanoğlu Aşilar
Prof. Dr. Filiz Hisar
Prof. Dr. Hasibe Kadioğlu
Prof. Dr. Nimet Karataş
Prof. Dr. Gülnaz Karatay
Prof. Dr. Asiye Kartal
Prof. Dr. Dilek Kılıç
Prof. Dr. Yeter Kitiş
Prof. Dr. Gülümser Kublay
Prof. Dr. Nursen Nahcivan
Prof. Dr. Tülay Ortabağ
Prof. Dr. Selma Öncel
Prof. Dr. Özlem Örsal
Prof. Dr. Dilek Özmen
Prof. Dr. Süheyla Özsoy

Prof. Dr. Esmeralda Ricks
Prof. Dr. Selda Seçginli
Prof. Dr. Ümit Seviğ
Prof. Dr. Joyce Simones
Prof. Dr. Media Subaşı Baybuga
Prof. Dr. Gülbu Tanrıverdi
Prof. Dr. Deniz Tanyer
Prof. Dr. Ayfer Tezel
Prof. Dr. Aynur Uysal Toraman
Prof. Dr. Medine Yılmaz
Prof. Dr. Handan Zincir
Doç. Dr. Filiz Adana
Doç. Dr. Derya Adıbelli
Doç. Dr. Betül Aktaş
Doç. Dr. Sevil Albayrak
Doç. Dr. Birsen Altay
Doç. Dr. Aysun Ardiç
Doç. Dr. Semra Ay
Doç. Dr. Özcan Aygün
Doç. Dr. Fatma Başalan İz
Doç. Dr. Ayşe Berivan Bakan
Doç. Dr. Dilek Cingil
Doç. Dr. Gülhan Coşansu
Doç. Dr. Ayşe Çal
Doç. Dr. Gökçe Demir
Doç. Dr. İlknur Dolu
Doç. Dr. Nilay Ercan Şahin
Doç. Dr. Özüm Erkin
Doç. Dr. Fatma Ersin
Doç. Dr. İlknur Göl
Doç. Dr. Nihal Gördes Aydoğdu
Doç. Dr. Yasemin Gümüş Şekerci
Doç. Dr. Kamer Gür
Doç. Dr. Nazlı Hacılioğlu
Doç. Dr. Nesrin İlhan

3. Uluslararası 4. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Değişen Dünyada Toplum Sağlığının
Geleceği İçin Halk Sağlığı Hemşireliğine Yatırım"

11-13 OCAK 2023

www.halkhemder2023.org

Doç. Dr. Esmâ Kabasakal
Doç. Dr. Selma Kahraman
Doç. Dr. Bilge Kalanlar
Doç. Dr. Aslı Kalkım
Doç. Dr. Gülendâmy Karadağ
Doç. Dr. Zeliha Kaya Erten
Doç. Dr. Bilgin Kıray Vural
Doç. Dr. Aygöl Kıssal
Doç. Dr. Hülya Kulakçı Altıntaş
Doç. Dr. Nilgün Kuru Alıcı
Doç. Dr. Gülelgül Mermer
Doç. Dr. Kader Mert
Doç. Dr. Fatma Şeyda Özbıçakcı
Doç. Dr. Emine Öncü
Doç. Dr. Aysel Özdemir
Doç. Dr. Betül Özen
Doç. Dr. Fatma Özlem Öztürk
Doç. Dr. Meryem Öztürk Haney
Doç. Dr. Özlem Sinan
Doç. Dr. Fatma Nevin Şişman
Doç. Dr. Filiz Taş
Doç. Dr. Makbule Tokur Kesgin
Doç. Dr. Ayla Tuzcu
Doç. Dr. Adile Tümer
Doç. Dr. Ziyafet Uğurlu
Doç. Dr. Belgin Yıldırım
Doç. Dr. Hilal Yıldırım
Doç. Dr. Nuriye Yıldırım Şişman
Doç. Dr. Esra Yıldız
Doç. Dr. Seher Yurt
Dr. Öğr. Üyesi Hanna Belay
Dr. Öğr. Üyesi Sameh Eltaybani
Dr. Öğr. Üyesi Karleah Harris
Dr. Öğr. Üyesi Jonathan Trauth

* Kurul Üyeleri akademik unvan ve soyadına göre alfabetik olarak sıralanmıştır.

3. Uluslararası 4. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Değişen Dünyada Toplum Sağlığının
Geleceği İçin Halk Sağlığı Hemşireliğine Yatırım"

11-13 OCAK 2023

www.halkhemder2023.org

BİLİMSEL PROGRAM

11 Ocak 2023, Çarşamba

11 Ocak 2023, Çarşamba	
SALON 1	
09:30-12:30	KURS-1: Deneysel Çalışmalar İçin Protokol Kaydı Prof. Dr. Sebahat GÖZÜM, Dr. Öğr. Üyesi Ayşegül ILGAZ Akdeniz Üniversitesi
12:30-13:30	ÖĞLE ARASI
13:30-16:30	KURS-2: Randomize Kontrollü Çalışmalar İçin Örneklem Büyüklüğünün Belirlenmesi Prof. Dr. Deniz TANYER Selçuk Üniversitesi

* Kurslar zoom üzerinden yayınlanacaktır.

* Sadece kurs kayıtları olan kişiler kurslara katılabilecektir.

SALON 2	
09:00-10:00	BİLDİRİ OTURUMU-1 Oturum Başkanı: Prof. Dr. Semra ERDOĞAN S-001, S-002, S-003, S-004, S-005, S-006, S-007, S-008, S-009, S-010
10:05-11:05	BİLDİRİ OTURUMU-2 Oturum Başkanı: Prof. Dr. Nursen NAHCIVAN S-011, S-012, S-013, S-014, S-015, S-016, S-017, S-018, S-019, S-020
11:10-12:10	BİLDİRİ OTURUMU-3 Oturum Başkanı: Prof. Dr. Ümit SEVİĞ S-021, S-022, S-023, S-024, S-025, S-027, S-028, S-029, S-030
12:15-13:15	BİLDİRİ OTURUMU-4 Oturum Başkanı: Prof. Dr. Seçil AKSAYAN S-031, S-032, S-033, S-034, S-035, S-036, S-037, S-038, S-039, S-040
13:20-14:20	BİLDİRİ OTURUMU-5 Oturum Başkanı: Prof. Dr. Ayla BAYIK TEMEL S-041, S-042, S-043, S-044, S-046, S-048, S-049, S-050
14:25-15:25	BİLDİRİ OTURUMU-6 Oturum Başkanı: Dr. Öğr. Üyesi Serpil ÖZDEMİR S-051, S-052, S-053, S-054, S-055, S-056, S-057, S-058, S-059, S-060
15:30-16:30	BİLDİRİ OTURUMU-7 Oturum Başkanı: Doç. Dr. Fatma Özlem ÖZTÜRK S-061, S-062, S-063, S-064, S-065, S-066, S-067, S-068, S-069, S-070
16:35-17:35	BİLDİRİ OTURUMU-8 Oturum Başkanı: Doç. Dr. Derya ADIBELLİ S-071, S-072, S-073, S-074, S-075, S-076, S-077, S-078, S-079
17:40-18:40	BİLDİRİ OTURUMU-9 Oturum Başkanı: Dr. Öğr. Üyesi Handan TERZİ S-081, S-082, S-083, S-085, S-086, S-087, S-088, S-089, S-090

3. Uluslararası 4. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Değişen Dünyada Toplum Sağlığının
Geleceği İçin Halk Sağlığı Hemşireliğine Yatırım"

11-13 OCAK 2023

www.halkhemder2023.org

12 Ocak 2023, Perşembe

SALON 1	
09:00-09:15	AÇILIŞ KONUŞMASI Prof. Dr. Sultan AYAZ ALKAYA <i>Halk Sağlığı Hemşireliği Derneği Başkanı / Gazi Üniversitesi</i>
09:15-09:55	AÇILIŞ KONFERANSI Oturum Başkanı: Prof. Dr. Sultan AYAZ ALKAYA "Değişen Dünyada Toplum Sağlığının Geleceği İçin Halk Sağlığı Hemşireliğine Yatırım" Prof. Dr. Ayfer TEZEL <i>Ankara Üniversitesi</i>
09:55-10:00	Tartışma
10:00-10:10	ARA
10:10-10:50	KONFERANS-1 Oturum Başkanları: Prof. Dr. Ayfer TEZEL & Prof. Dr. Handan ZİNCİR "Toplum Sağlığının Geleceği İçin Engelleri Aşmada Liderliğe Yatırım" Prof. Dr. Şafak DAĞHAN <i>Ege Üniversitesi</i>
10:50-10:55	Tartışma
10:55-11:05	ARA
	PANEL-1: "Halk Sağlığı Hemşireliği Eğitimine Yatırım" Oturum Başkanları: Prof. Dr. Süheyla ÖZSOY & Prof. Dr. Dilek ÖZMEN
11:05-11:25	Halk Sağlığı Hemşireliği Eğitiminin Güçlendirilmesi: Lisans Prof. Dr. Ayşe ERGÜN <i>Marmara Üniversitesi</i>
11:25-11:45	Halk Sağlığı Hemşireliği Eğitiminin Güçlendirilmesi: Lisansüstü Prof. Dr. Deniz TANYER <i>Selçuk Üniversitesi</i>
11:45-12:05	Yaşam Boyu Öğrenme: Doktora Sonrası Kariyer Fırsatları Dr. Öğr. Üyesi Deniz HARPUTLU <i>Ankara Üniversitesi, Akureyri University, Iceland</i>
12:05-12:10	Tartışma
12:10-13:00	ÖĞLE ARASI
	PANEL-2: Koruyucu Sağlık Hizmetlerinde Halk Sağlığı Hemşireliğine Yatırım Oturum Başkanları: Prof. Dr. Filiz HİSAR & Prof. Dr. Media SUBAŞI BAYBUĞA
13:00-13:20	Pandemiden Öğrendiklerimiz Prof. Dr. Mustafa Necmi İLHAN <i>Gazi Üniversitesi</i>
13:20-13:40	Halk Sağlığı Hemşireliği Kritik Bir Kavşakta: Yeri, Görünürlüğü, Yetkinliği Prof. Dr. Medine YILMAZ <i>İzmir Katip Çelebi Üniversitesi</i>
13:40-14:00	Sahada Halk Sağlığı Hemşiresinin Güçlendirilmesi Uzm. Hem. Gamze Gülsüm KILIÇLI <i>Halk Sağlığı Hemşireliği Derneği YK Üyesi / Ankara Çankaya Hürriyet Aile Sağlığı Merkezi</i>
14:00-14:10	Tartışma
14:10-14:20	ARA

3. Uluslararası 4. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Değişen Dünyada Toplum Sağlığının
Geleceği İçin Halk Sağlığı Hemşireliğine Yatırım"

11-13 OCAK 2023

www.halkhemder2023.org

PANEL-3: "Toplumun Geleceği İçin Okul Sağlığı Hemşireliğine Yatırım"	
	Oturum Başkanları: Prof. Dr. Saime EROL & Doç. Dr. Sevil ALBAYRAK
14:20-14:40	Okul Sağlığı Hemşirelerinin Sorunları ve Beklentileri Hem. Şüheda DEMİRCİ <i>Balıkesir Kepsut 125. Yıl Yatılı Bölge Okulu</i>
14:40-15:00	Okul Sağlığı Hemşireliği İçin Ulusal Düzeydeki Planlama ve Uygulamalar Gülcan KILINÇ <i>MEB Destek Hizmetleri Genel Müdürlüğü</i>
15:00-15:20	İyi Uygulama Örnekleri Prof. Dr. Özlem ÖRSAL <i>Eskişehir Osmangazi Üniversitesi</i>
15:20-15:30	Tartışma
15:30-15:45	ARA
15:45-16:45	BİLDİRİ OTURUMU-19 Oturum Başkanı: Doç. Dr. Bilgin Kiray VURAL S-181, S-182, S-183, S-185, S-186, S-187, S-188, S-189, S-190
16:50-17:50	BİLDİRİ OTURUMU-20 Oturum Başkanı: Dr. Öğr. Üyesi Sumbüle KÖKSOY VAYISOĞLU S-191, S-192, S-193, S-194, S-195, S-196, S-197, S-198, S-199, S-200

SALON 2	
09:00-10:00	BİLDİRİ OTURUMU-10 Oturum Başkanı: Doç. Dr. İlgün Özen ÇINAR S-091, S-092, S-093, S-094, S-095, S-096, S-097, S-098, S-099, S-100
10:05-11:05	BİLDİRİ OTURUMU-11 Oturum Başkanı: Doç. Dr. Fatma ERSİN S-101, S-102, S-103, S-104, S-105, S-106, S-107, S-108, S-109, S-110
11:10-12:10	BİLDİRİ OTURUMU-12 Oturum Başkanı: Doç. Dr. Zeliha KAYA ERTEN S-111, S-112, S-113, S-114, S-115, S-116, S-117, S-118, S-119, S-120
12:15-13:15	BİLDİRİ OTURUMU-13 Oturum Başkanı: Doç. Dr. Fatma Şeyda ÖZBİÇAKÇI S-121, S-122, S-123, S-124, S-125, S-126, S-127, S-128, S-129, S-130
13:20-14:20	BİLDİRİ OTURUMU-14 Oturum Başkanı: Doç. Dr. Dilek CİNGİL S-131, S-132, S-133, S-134, S-135, S-136, S-137, S-138, S-139, S-140
14:25-15:25	BİLDİRİ OTURUMU-15 Oturum Başkanı: Doç. Dr. Selma KAHRAMAN S-141, S-142, S-143, S-144, S-145, S-146, S-147, S-148, S-149, S-150
15:30-16:30	BİLDİRİ OTURUMU-16 Oturum Başkanı: Dr. Öğr. Üyesi Gizem Deniz BÜYÜKSOY S-151, S-152, S-153, S-154, S-155, S-156, S-157, S-158, S-159, S-160
16:35-17:35	BİLDİRİ OTURUMU-17 Oturum Başkanı: Dr. Öğr. Üyesi Dercan GENÇBAŞ S-161, S-162, S-163, S-164, S-165, S-166, S-167, S-168, S-169, S-170
17:40-18:40	BİLDİRİ OTURUMU-18 Oturum Başkanı: Doç. Dr. Gülelgül MERMER S-171, S-172, S-175, S-176, S-177, S-178, S-179, S-180

3. Uluslararası 4. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Değişen Dünyada Toplum Sağlığının
Geleceği İçin Halk Sağlığı Hemşireliğine Yatırım"

11-13 OCAK 2023

www.halkhemder2023.org

13 Ocak 2023, Cuma

SALON 1	
	PANEL-4: "Halk Sağlığı Hemşireliği Perspektifi İle Değişen Dünyanın Sağlık Tehditleri"
	Oturum Başkanları: Prof. Dr. Gülümser KUBLAY & Prof. Dr. Rabia HACIHASANOĞLU AŞILAR
09:30-09:50	Savaşın Masum Yüzü: Göçmenler Prof. Dr. İlknur AYDIN AVCI <i>Samsun 19 Mayıs Üniversitesi</i>
09:50-10:10	Güncel Bir Sorun: Afetler Doç. Dr. Bilge KALANLAR <i>Hacettepe Üniversitesi</i>
10:10-10:30	Herkes İçin Yaşanabilir Bir Dünya: Sağlıkta Eşitsizlikler Prof. Dr. Zuhul BAHAR <i>İstanbul Aydın Üniversitesi</i>
10:30-10:40	Tartışma
10:40-10:50	ARA
	PANEL-5: "Dijitalleşen Dünyada Halk Sağlığı Hemşireliğinin Geleceği"
	Oturum Başkanları: Prof. Dr. Sebahat GÖZÜM & Prof. Dr. Melek Nihal ESİN
10:50-11:10	Tele-Sağlık Uygulamaları Dr. Öğr. Üyesi Nuran AYDIN ATEŞ <i>Hemşirelikte Bilişim Derneği / İstanbul Medipol Üniversitesi</i>
11:10-11:30	Klinik Bilimlerde Yapay Zeka ve Uygulamalar Dr. Öğr. Üyesi Can ÖZLÜ <i>Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi</i>
11:30-11:50	Halk Sağlığı Uygulamalarında Yapay Zeka ve Metaverse Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Ali GEDİK <i>Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi</i>
11:50-12:10	İnfodemiyle Mücadelede Sağlık Okuryazarlığı Prof. Dr. Seçil ÖZKAN <i>Gazi Üniversitesi</i>
12:10-12:20	Tartışma
12:20-13:00	ÖĞLE ARASI
13:00-13:40	KONFERANS-2
	Oturum Başkanları: Prof. Dr. Gülbu TANRIVERDİ & Prof. Dr. Hatice BEBİŞ
	"Halk Sağlığında Yeni Bir Yaklaşım: Hortikültürel Uygulama"
	Doç. Dr. Sima POUYA <i>Malatya İnönü Üniversitesi</i>
13:40-13:50	Tartışma
13:50-14:00	ARA
	PANEL-6: "Aktif Yaşlanmada Halk Sağlığı Hemşireliği Yaklaşımı"
	Oturum Başkanları: Prof. Dr. Yeter KİTİŞ & Doç. Dr. Ayşe ÇAL
14:00-14:20	Halk Sağlığı Hemşireliği Bakış Açısıyla Yaşlı Bireylerde Hortikültürel Uygulamalar Doç. Dr. Hacer GÖK UĞUR <i>Ordu Üniversitesi</i>
14:20-14:40	Hortikültürel Uygulamaların Yaşlılarda Sosyal Etkileri Assist. Prof. Dr. Karleah Harris <i>University of Arkansas, USA</i>
14:40-15:00	Hortikültürel Uygulamaların Yaşlılarda Psikolojik Etkileri Assist. Prof. Dr. Jonathan Trauth <i>Central State University, USA</i>
15:00-15:10	Tartışma
15:10-15:20	ARA

3. Uluslararası 4. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Değişen Dünyada Toplum Sağlığının
Geleceği İçin Halk Sağlığı Hemşireliğine Yatırım"

11-13 OCAK 2023

www.halkhemder2023.org

15:20-16:00	KONFERANS-3
	Oturum Başkanları: Prof. Dr. Belgin AKIN & Prof. Dr. Naile BİLGİLİ
	"Mesleki Gelişimde Hemşirelik Araştırmalarına Yatırım"
	Prof. Dr. Parveen ALI <i>University of Sheffield, UK</i>
16:00-16:05	Tartışma
16:05-16:15	ARA
16:15	ÖDÜL TÖRENİ
	KAPANIŞ

SALON 2	
09:00-10:00	BİLDİRİ OTURUMU-21
	Oturum Başkanı: Dr. Öğr. Üyesi Aslıhan ÖZTÜRK EYİMAYA
	S-201, S-202, S-203, S-204, S-205, S-206, S-207, S-208, S-209, S-210
10:05-11:05	BİLDİRİ OTURUMU-22
	Oturum Başkanı: Dr. Öğr. Üyesi Duygu ÖZTAŞ
	S-211, S-212, S-213, S-214, S-215, S-216, S-217, S-218, S-219, S-220
11:10-12:10	BİLDİRİ OTURUMU-23
	Oturum Başkanı: Dr. Öğr. Üyesi Ebru SÖNMEZ SARI
	S-221, S-222, S-223, S-224, S-226, S-227, S-228, S-229, S-230
12:15-13:15	BİLDİRİ OTURUMU-24
	Oturum Başkanı: Doç. Dr. Hasret YALÇINÖZ BAYSAL
	S-231, S-232, S-233, S-234, S-235, S-236, S-237, S-238, S-239, S-240
13:20-14:20	BİLDİRİ OTURUMU-25
	Oturum Başkanı: Doç. Dr. Sonay BILGIN
	S-241, S-242, S-243, S-244, S-245, S-246, S-247

3. Uluslararası 4. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Değişen Dünyada Toplum Sağlığının
Geleceği İçin Halk Sağlığı Hemşireliğine Yatırım"

11-13 OCAK 2023

www.halkhemder2023.org

SALON-2	
17:40-18:40 BİLDİRİ OTURUMU-18	
	Oturum Başkanı: Doç. Dr. Gülelgül Mermer
S-171	Tip 2 Diyabeti Olan Yetişkin Bireylerde Diyabetik Ayak Bakım Davranışına Yönelik Müdahale Programlarının İncelenmesi Şevval Kaleli ¹ , Alime Selçuk Tosun ² ¹ Selçuk Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Konya; Konya Şehir Hastanesi ² Selçuk Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Konya
S-172	COVID-19 Pandemi Sürecinde Tip 1 Diyabetli Çocuğu Olan Ebeveynlerin Kaygısının Aile İşlevleri ve HbA1c Düzeyleri Üzerine Etkisi Kübra Pınar Gürkan ¹ , Dijle Özer ² , Zuhar Bahar ³ , Ece Bober ⁴ , Ayhan Abacı ⁴ ¹ Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı ² Allaattin Keykubat Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü ³ İstanbul Aydın Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü ⁴ Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk Endokrin Bölümü
S-175	Hipertansiyon Tanısı Olan Bireylerde Kan Basıncının Kontrol Altında Olma Sıklığı ve İlişkili Faktörler Sude Gençtürk Eroğlu, Sebahat Gözüm Akdeniz Üniversitesi Hemşirelik Anabilim Dalı Halk Sağlığı Hemşireliği, Antalya
S-176	Geriatrik bireylerdeki kronik hastalıkların bakımına yönelik yapılan hemşirelik lisansüstü tezlerinin incelenmesi Fatma Akbulak, Gülçin Çimen İstanbul Sağlık ve Teknoloji Üniversitesi, Hemşirelik Bölümü
S-177	Investigation of Variables Mediating Probability of Taking Primary Preventive Measures in Patients with Essential Hypertension According to the Health Belief Model by Path Analysis Firdes Komaç ¹ , Pınar Duru ² ¹ Eskişehir Osmangazi University, Institute of Health Sciences, Department of Nursing, Eskişehir, Türkiye ² Eskişehir Osmangazi University, Faculty of Health Sciences, Department of Public Health Nursing, Eskişehir, Türkiye
S-178	Hipoglisemik Güven Ölçeğinin Türkçe 'ye Uyarlanması, Geçerlik ve Güvenirliği: Metodolojik ve Karma Yöntem Araştırması Fatma Betül Özdemir ¹ , Leyla Muslu ² , Nusret Yılmaz ³ ¹ Akdeniz Üniversitesi, Tıp Fakültesi Hastanesi, Antalya ² Akdeniz Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği, Antalya ³ Akdeniz Üniversitesi, Tıp Fakültesi Hastanesi Endokrinoloji ve Metabolizma Hastalıkları Bilim Dalı, Antalya
S-179	Koroner arter hastalığı olan bireylerde tamamlayıcı-alternatif tedavi kullanımı ve sağlık okuryazarlığı ilişkisi Müge Uysaloğlu Kutlu ¹ , Meryem Öztürk Haney ² ¹ Dokuz Eylül Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İzmir ² Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Halk Sağlığı ABD, İzmir
S-180	Epilepsi Kaderciliği Ölçeğinin Geliştirilmesi Esra Yıldız, Nuray Bingöl Atatürk Üniversitesi

3. Uluslararası 4. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi

"Değişen Dünyada Toplum Sağlığının
Geleceği İçin Halk Sağlığı Hemşireliğine Yatırım"

11-13 OCAK 2023

www.halkhemder2023.org

S-176

Geriatrik bireylerdeki kronik hastalıkların bakımına yönelik yapılan hemşirelik lisansüstü tezlerinin incelenmesi

Fatma Akbulak, Gülçin Çimen
İstanbul Sağlık ve Teknoloji Üniversitesi, Hemşirelik Bölümü

Giriş: Yirminci yüzyılın başlarından itibaren sağlık, bilim ve teknoloji alanlarındaki hızlı gelişmeler hastalıkların ve yaşam süresini etkileyen diğer faktörlerin ortadan kaldırılmasında önemli ölçüde katkı sağlamıştır. Buna paralel olarak erken tanı ve tedavi seçenekleri ile ortalama yaşam süresi artmış, kronik hastalıklarla beraber yaşayan bir sosyal grup ortaya çıkmıştır. Gelişmiş ülkelerde nüfusun büyük bir kısmını geriatrik bireyler oluşturmaya başlamış ve gelişmekte olan ülkelerde de buna Türkiye de dahil önümüzdeki otuz yıl içerisinde geriatrik nüfus oranının ve kronik hastalıklarında aynı oranda artacağı bildirilmiştir.

Amaç: Bu çalışma, geriatrik bireylerde yaygın görülen kronik hastalıkları inceleyen hemşirelik alanında yapılmış lisansüstü tezlerin incelenmesi amacıyla planlanmıştır.

Gereç ve Yöntemler: Çalışmamız retrospektif ve tanımlayıcı tiptedir. Çalışmanın verileri akış şeması izlenerek Eylül-Aralık 2022 tarihlerinde "Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi (YÖK)" veri tabanında geriatri ve/veya yaşlı ve /veya hemşirelik anahtar kelimeleri kullanılarak toplanmıştır. Çalışmanın örneklemini araştırmacılar tarafından belirlenen dahil etme ve dışlanma kriterleri sonucunda 2012-2022 yılları arasında çevrimiçi tam metnine ulaşılabilen, kronik hastalıkları olan 65 yaş ve üstü geriatrik bireylere çalışılan, hemşirelik anabilim dallarında yapılmış 27 lisansüstü tez (21 yüksek lisans, 6 doktora) çalışması oluşturmuştur. Bu çalışmaya dâhil edilen tüm araştırmaların etik kurul onayının alınmış olmasına özen gösterilmiştir.

Bulgular: Hemşirelik anabilim dallarında geriatrik/ yaşlı bireylerle lisansüstü tezlerin sayılarının son 10 yılda (2012-2022) artış eğiliminde olduğu görülmüştür. Lisansüstü tezlerin %77,8'inin (n=21) yüksek lisans, %22,2'sinin (n=6) doktora tezi olduğu belirlenmiştir. Çalışmalar çoğunlukla Hemşirelik (%44,4) ve İç Hastalıkları Hemşireliği (%40,7) anabilim dallarında yapılmıştır. %37 ile Diyabet'in en çok çalışılan kronik hastalık olduğu görülmüştür. Çalışmaların yapıma amaçlarına bakıldığında %44,4 hasta deneyimlerini belirlemek, %18,5 eğitim etkinliğini değerlendirmek, %14,8 tutum ve davranışın etkisini incelemek olduğu belirlenmiştir.

Sonuç: Yapılan lisansüstü tez çalışmalardan yüksek lisans tezleri çoğunlukla mevcut duruma yönelik tanımlayıcı, doktora tezlerinin müdahale içeren deneysel çalışmalar olduğu ve hasta deneyimlerini belirlemeye yönelik uygulamalar içerdiği belirlenmiştir. Ülkemiz de geriatrik birey nüfusunun arttığı ve kronik hastalıkların da buna paralel olarak artış gösterdiği bir demografik toplum yapısı oluşmaktadır. Bu nedenle geriatri hemşireliği alanında daha fazla çalışma yapılması geriatrik bireylere özgü bakım uygulamalarının geliştirilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Geriatri, Hemşirelik, Yaşlı